



Inspiratie en informatie over lokale democratie - april 2026

Nu de gemeenteraadsverkiezingen achter de rug zijn in de meeste gemeenten, is de periode van formatie en onderhandelen begonnen. Er is afscheid genomen van veel raadsleden, en een nieuwe generatie begint aan hun mooie taak. Voor wie nieuwe collega's heeft: stuur gerust deze nieuwsbrief door, zodat ook zij zich kunnen inschrijven voor een heleboel inspiratie en informatie. Dat geldt zéker voor raadsleden van lokale partijen. We beginnen de nieuwsbrief straks met mooi nieuws voor lokale partijen, wat zorgt voor een veel gelijkter speelveld. Dat en nog veel meer in deze april-editie. Veel leesplezier!

-
- [Subsidie voor lokale politieke partijen!](#)
 - [DHBO: Democratische Hulp bij Onderhandelingen](#)
 - [Winnaars Kinderparticipatie Award en Jongerenparticipatie Award 2026 bekend](#)
 - [Samen werken met goede doelen levert veel op voor gemeenten](#)
 - [Marlies Honingh houdt Jan van Zanenlezing op 29 mei](#)
 - [Hoe gemeenten kinderen en jongeren betrekken bij de formatie](#)
 - [Burgerberaad Heerlen laat deelnemers óók het onderwerp kiezen](#)
 - [Alle participatieverordeningen op de landkaart](#)
 - [Highlights uit de agenda](#)

Subsidie voor lokale politieke partijen!

De Tweede Kamer stemde in met €5,45 miljoen subsidie voor lokale politieke partijen in 2026.

En dat is goed nieuws, want zo ontstaat er eindelijk een gelijkter speelveld voor landelijke en lokale partijen in de gemeentelijke politiek.

Hiervoor hebben de **VNG** en het **Kennispunt Lokale Politieke Partijen** zich al langere tijd

ingezet.

Wat betekent dit in de praktijk voor lokale partijen?

- * meer ruimte voor scholing
- * betere ondersteuning van fracties
- * en een steviger lokaal debat

[Lees meer op ons platform](#)

DHBO: Democratische Hulp bij Onderhandelingen



De onderhandelingen zijn begonnen! Maak gerust gebruik van de Democratische Hulplijn voor Lokale Politici en Betrokkenen!

De [Lokale Democratie Coalitie](#) lanceerde onlangs de DHBO-hulplijn: Democratische Hulp Bij

Onderhandelingen.

Heb jij als raadslid, bestuurder, griffier of actieve bewoner vragen over democratische vernieuwing, buurrechten, burgerbegrotingen of burgerberaden? Experts van de Coalitie bieden 7 dagen per week, van 10:00 tot 22:00 uur, gratis en direct advies.

Samen versterken we de lokale democratie door kennis en ervaring te delen, zeker in de periode na de gemeenteraadsverkiezingen. Bel of WhatsApp naar 085 30 31 046.

[Lees hier meer](#)



Winnaars Kinderparticipatie Award en Jongerenparticipatie Award 2026 bekend

Tijdens het evenement *Durf te Doen!* op 12 maart zijn voor het eerst de landelijke Kinder- en Jongerenparticipatie Awards uitgereikt. Deze awards gaan naar initiatieven waarin kinderen en jongeren aantoonbaar invloed hebben op gemeentelijk beleid.

De Kinderparticipatie Award is gewonnen door de Kinderraad van de gemeente Amersfoort. De Jongerenparticipatie Award ging naar Young Leaders (Noorda & Co), in samenwerking met de gemeente Haarlem.

Alle winnaars: van harte gefeliciteerd!

[Lees hier meer](#)

Samen werken met goede doelen levert veel op voor gemeenten



Samenwerking tussen gemeenten en goede doelen is niet nieuw – maar vaak nog wel onderbenut. Goede Doelen Nederland heeft een overzicht gemaakt van wat goede doelen concreet kunnen betekenen voor lokaal beleid.

Niet als uitvoerder op afstand, maar als partner:

- in het bereiken van inwoners
- in het versterken van participatie
- in het delen van kennis uit de praktijk

Interessant voor gemeenten die zoeken naar manieren om dichterbij inwoners te komen.

[Lees hier meer](#)

Ga direct naar de pagina met goede doelen en kijk per beleidsgebied wat ze voor je kunnen b

Marlies Honingh houdt Jan van Zanenlezing op 29 mei

Lokale politieke partijen spelen een grote rol in onze lokale democratie. Bij gemeenteraadsverkiezingen krijgen zij samen ongeveer 36% van de stemmen. Toch ontvangen zij geen subsidie van de Rijksoverheid, omdat zij alleen lokaal actief zijn. Om het belang van lokale partijen te onderstrepen, werd bij het afscheid van Jan van Zanen als voorzitter van de VNG een jaarlijkse lezing ingesteld.

De derde Jan van Zanenlezing vindt plaats op 29 mei 2026 en wordt uitgesproken door Marlies Honingh (Utrecht University/ Nederlandse School voor Openbaar Bestuur, NSOB). In haar lezing gaat zij in op de vraag hoe democratie zich juist op lokaal niveau blijft ontwikkelen.

Voorafgaand aan de lezing is er een ronde met workshops. Meer informatie volgt binnenkort.

Meld je alvast aan en noteer 29 mei in je agenda.

[Meer lezen en aanmelden](#)



Hoe gemeenten kinderen en jongeren betrekken bij de formatie

Verschillende gemeenten geven de komende tijd kinderen en jongeren een stem in de gemeentelijke formatie. Een paar mooie voorbeelden:

Moties in de gemeenteraad

In Gemeente Waalwijk, gemeente Achtkarspelen en Gemeente Leiderdorp nam de gemeenteraad (bijna) unaniem een motie aan om kinderen en jongeren na de verkiezingen te betrekken bij de formatie.

Verkiezingen voor kinderen en jongeren

In Gemeente Roosendaal, Gemeente Utrecht en Gemeente Emmen zijn er op 18 maart speciale verkiezingen georganiseerd onder kinderen en jongeren. De uitslagen van de verkiezingen onder kinderen en jongeren worden voorgelegd aan de nieuwe raad.

Een echte stempas voor jongeren

In de gemeente Amsterdam ontvingen jongeren van 16 en 17 jaar een stempas om te stemmen voor de stadsdeelcommissies. Omdat deze verkiezingen lokaal worden georganiseerd, kan de gemeente jongeren vanaf 16 jaar laten stemmen.

Deel jouw initiatief

Betrekt jouw gemeente kinderen en jongeren bij de formatie, maar staat jullie aanpak hier nog niet tussen? We horen het graag! Mail ons via demjongeren@vng.nl

[Lees meer](#)

Burgerberaad Heerlen laat deelnemers óók het onderwerp kiezen



In Heerlen doen ze met een burgerberaad iets bijzonders. De gemeente Heerlen organiseerde niet alleen een burgerberaad, maar liet inwoners óók bepalen waar het over moest gaan. Via ideeënbboxen, social media en een stemming kozen inwoners uiteindelijk voor het thema leefbaarheid. Dat leverde waardevolle inzichten op. Voor deelnemers ging leefbaarheid niet alleen over de

fysieke ruimte, maar vooral over omzien naar elkaar en sociale verbondenheid.

Tegelijk brengt deze aanpak een belangrijk dilemma naar voren. Als inwoners het onderwerp kiezen, sluit dat aan bij wat er leeft in de samenleving. Maar het is niet vanzelfsprekend dat dit ook het vraagstuk is waar politiek en ambtenaren het meest mee geholpen zijn.

De ervaring in Heerlen laat zien hoeveel het oplevert om inwoners vroeg te betrekken. En hoe belangrijk het blijft om samen scherp te krijgen welk vraagstuk je via een burgerberaad wilt oplossen. Rachele Gulikers vertelt erover in een boeiend artikel, geschreven door Coen Ramaer voor Bureau Burgerberaad.

Foto: Burgerberaad Heerlen. Foto La Sirel (Sirella Dieteren)

[Lees hier het hele artikel](#)

Alle participatieverordeningen op de landkaart

Dat is handig: de VNG maakte een kaart van Nederland met daarin alle gemeenten die al een participatieverordening hebben.

Als het goed is hebben alle gemeenten zo'n verordening op 1 januari 2027.

Ben je nog niet zover? Gebruik dan juist de kaart ter inspiratie: je kunt met een doorklik alle participatieverordeningen inzien.

Heeft jouw gemeente een participatieverordening, maar staat die nog niet op de kaart? Geef het door in de commentaren of stuur een bericht naar lokale-democratie@vng.nl.

Lees hier meer en bekijk de kaart

Highlights uit de agenda

6 mei: [Community of Practice Kinder- en Jongerenparticipatie](#). Online bijeenkomst met sp
aandacht voor jongerenstembureaus.

29 mei: [Jan van Zanenlezing met Marlies Honingh](#). 's Middags in het gebouw van de VNG.

18 juni: [Ambtelijke middag van de regio's](#). Van half 11 tot half 4 in Nijmegen. Netwerken, uitwisselen, een lunch én een borrel!